

HRAČKA Predmet, ktorý u mačky podnecuje zvedavosť, zvyšuje jej inteligenciu, obratnosť a lovecký inštinkt.

- **TYPICKÁ SITUÁCIA:** mača uteká za pingpongovou loptičkou.
- **ČO SI MYSLÍ MAČA:** „Zbytočne utekáš, ja ťa chytím!“

Názor veterinára

Mača sa začína hrať s hračkami vo veku troch týždňov. Na vzбудenie jeho záujmu postačí obyčajná guľa z alobalu. Strká do nej labkou, sleduje ju, ako sa kotúľa, nečakane po nej skočí a chytí ju labkami, a opäť do nej strčí, aby hra pokračovala. Mača sa hrou učí ovládať svoje pohyby a loviť. Len čo dospeje, je preňho dôležité, aby sa s mamou aj naďalej hralo, najmä ak nemá možnosť žiť voľne vonku a nemôže loviť. Hračky, ktoré sa pohybujú, kotúľajú či točia na konci povrázka, patria k jeho najobľúbenejším, a nevádi, že nemajú tvar koristi. Pohybujúca sa svetelná škvRNA je rovnako stimulujúca ako pingpongová loptička. Hra sa pre mača začne, keď mu pán hodí hračku alebo keď mu hračkou zatrasie pred jeho očami, napríklad na rybárskom prúde. Môžeme sa s ním hrať dákych 5 až 10 minút, ale musí to byť viackrát za deň. Rovnako ako deti, aj mačky ich hračky po určitom čase unavia; vtedy im treba ponúknuť iné, aby sa v nich opäť prebudila zvedavosť.

POZRI > BYT s. 29,
HERŇA s. 143,
LOV s. 61, 154, 220,
MYŠ s. 223,
ÚZKOSŤ
Z UZAVRETÉHO
PRIESTORU s. 118

HYPERAKTIVITA Nadmerná pohybová aktivita vyznačujúca sa chaotickosťou, zvýšenou impulzívnosťou a problémami s učením, ktorá vedie až k vyčerpaniu.

- **TYPICKÁ SITUÁCIA:** mača šplhá po záclonách, skáče po poličkách, neustále behá a zhadzuje všetky ozdoby.
- **ČO SI MYSLÍ MAČA:** „*Nekontrolujem sa!*“

Názor veterinára

Táto porucha správania postihuje mača, ktoré bolo predčasne odlúčené od matky, alebo bolo vychovávané zaneprázdnenou mačkou či človekom, ktorí ho nenaučili ovládať vlastné pohyby, kontrolovať uhryznutie a zaťahovať pazúriky. Mača je neustále v strehu, reaguje aj na najmenšie podnety, nepretržite sa hrá, všetko berie do papulky, skáče po nábytku a záclonách, zhadzuje predmety a šplhá po svojom pánovi, akoby to bol strom. Pri hrách svojho pána škriabe a hryzie. Nemá rado nátlak, zvlášť ak ho niekto chytí za kožu na zátylku, vzpierajú sa a bránia, pazúrikmi i tesákmi, len aby ho pustili. Jeho vzťah s ostatnými mačkami je konfliktný. Často má neukojiteľný hlad a krátky spánok. Takéto správanie nemožno brať na ľahkú váhu – mača sa s pribúdajúcim vekom neupokojí! Naopak, po 4. mesiaci náprava už nebude nikdy úplná.

POZRI > BULÍMIA s. 27, UHRYZNUTE s. 150,
SEBAKONTROLA s. 181, SPÁNOK s. 107,
POŠKRIABANIE s. 43

HYPERTYREÓZA Zvýšená sekrécia hormónov štítnej žľazy, ktorá vyvoláva poruchu organizmu.

- **TYPICKÁ SITUÁCIA:** stará mačka je aj napriek obrovskej chuti do jedla vychudnutá a veľmi nepokojná.
- **ČO SI MYSLÍ MAČKA:** „*Cítim sa veľmi podráždená.*“

Názor veterinára

Štítna žľaza je dvojlaločná žľaza v spodnej tretine krku. Hypertyreóza je najznámejšia endokrinná porucha u mačiek. Prejavuje sa zvýšeným množstvom cirkulujúcich hormónov štítnej žľazy a vytvorením strumy. Vyvoláva ju nádor v jednom alebo oboch lalokoch štítnej žľazy, ktorý je zväčša nezhubný. 95 % postihnutých mačiek má viac ako 8 rokov. Mačka je aj napriek obrovskej chuti do jedla vychudnutá, málo spí, je nepokojná a niekedy aj agresívna. Často pije a močí, občas má zažívacie problémy (hnačku alebo dávenie) a zrýchlený pulz, niekedy trpí aj srdcovou nedostatočnosťou. Pri podozrení na hypertyreózu ihneď navštívime veterinára. Diagnóza sa určuje podľa prítomnosti klinických symptómov a výsledku krvných testov. Najvhodnejšou liečbou je chirurgický zákrok.

POZRI > AGRESIA s. 12, 210, BULÍMIA s. 27,
CUKROVKA s. 33, SPÁNOK s. 107, SMÄD s. 136

CHLPY

POZRI > ALOPÉCIA s. 17, BLCHA s. 23, PŁZNUTIE s. 59,
STAROSTLIVOSŤ O SRŠŤ s. 78, 167

CHUŤ Zmysel, ktorý umožňuje analyzovať chuť potravy.

- **TYPICKÁ SITUÁCIA:** mača sa v novej domácnosti nenásytne vrhá na potravu, ktorú konzumovalo u svojho chovateľa.
- **ČO SI MYSLÍ MAČKA:** „*To mi pripomína moje prvé jedlo.*“

Názor veterinára

Mačka má chuť menej vyvinutú ako pes. Oproti 9000 chuťovým pohárikom človeka ich má iba 500. To jej však nebráni, aby bola v jedle veľmi prierberčivá. Mimoriadne jej chutia kyslé, horké a slané jedlá a glutasoľ. Naopak, až na výnimky, ju vôbec neláka sladká chuť. Z jedál živočíšneho pôvodu uprednostňuje baranie mäso, nasleduje kráľčie, hovädzie, bravčové, kuracina a ryby. Jej preferencie však z veľkej časti ovplyvní prvá potrava, ktorú dostala po odstavení. Mača, ktoré si v útlom veku navyklo žrať ryby alebo hovädziu pečeň, ich bude mať stále rado a bude odmieťať iné potraviny. Naopak, bude ľahké živiť mača, ktoré si zvykne na potravu rozmanitú chuťovo i zložením. Preto aby mača v novom domove neodmietalo potravu, odporúča sa mu podávať takú, na ktorú si zvyklo u svojho chovateľa.

POZRI > ANOREXIA s. 18, MISKA s. 62,
ODSTAVENIE s. 166, POTRAVA s. 85, 173

CHUŤ DO JEDLA

POZRI > ANOREXIA s. 18, BULÍMIA s. 27, DEPRESIA s. 38,
POTRAVA s. 85, 173, SYNDRÓM TIGRA s. 109

CHVOST Zakončenie tela, podľa plemena mačky kratšie či dlhšie a s väčšími či menšími chlpmi, ktoré je predĺženou chrbticou.

- **TYPICKÁ SITUÁCIA:** mačka sa približuje k hostovi so vztýčeným chvostom.
- **ČO SI MYSLÍ MAČKA:** „Prichádzam k tebe ako priateľ.“

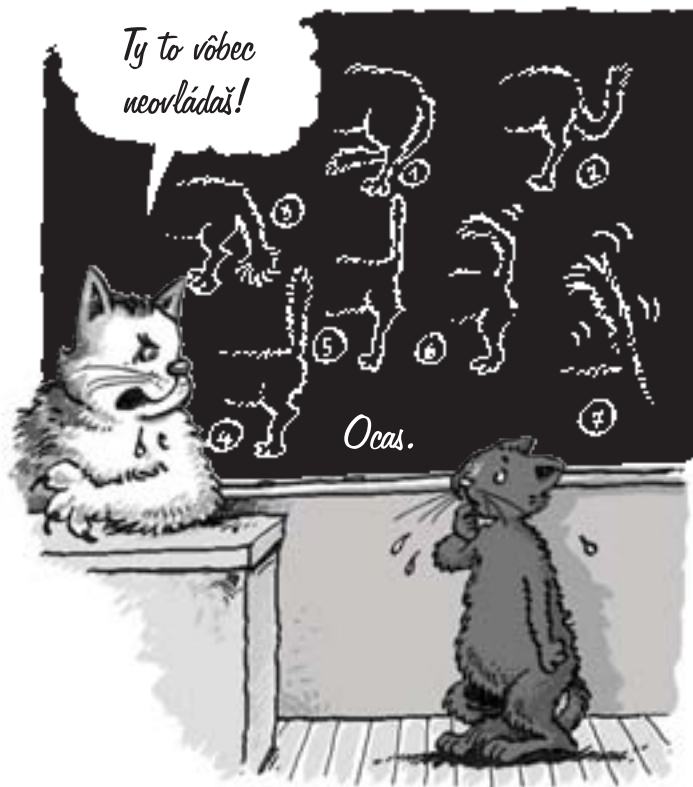
Názor veterinára

Chvost je pre mačku veľmi dôležitý, pomáha jej udržiavať rovnováhu. Pri skákaní a presune jej slúži ako protizávažie a v prípade pádu jej umožňuje udržať rovnováhu. Rovnako ako uši je tiež spoľahlivým barometrom mačkinej nálady.

- ✓ **Zvesený medzi nohami:** „Mám strach.“
- ✓ **Zvesený v tvare „U“:** „Som na postriežke.“
- ✓ **Zvesený a naježený:** „Som pripravená brániť sa!“
- ✓ **Vztýčený a naježený:** „Som pripravená zaútočiť!“
- ✓ **Vztýčený a rovný:** „Som uvoľnená.“
- ✓ **Chvost samice ohnutý ku koreňu a stočený nabok:** „Som v ruji.“
- ✓ **Naširoko švihajúci:** „Som nervózna!“

Niektoré plemená, ako japonský bobtail, majú iba zvyšok chvosta, iné zasa, ako manská mačka (*manx*) dokonca žiadny. Toto znetvorenie mačku pripravuje o dôležitý dorozumievací prostriedok.

POZRI > AGRESIA s. 12, 210, HONCOVANIE 237,
LOV s. 61, 154, 220, VYKLENUTÝ CHRBT s. 250,
UCHO s. 115

KOCÚRNIK OBYČAJNÝ Aromatická rastlina (rod mäta), ktorá neodolateľne priťahuje väčšinu mačiek.

- **TYPICKÁ SITUÁCIA:** mačka sa v záhrade vyvaľuje v kocúrniku.
- **ČO SI MYSLÍ MAČKA:** „*To je ale rozkošná vôňa!*“

Názor veterinára

Niektoré rastliny privádzajú mačky do vytrženia. Patrí k nim olivovník, papyrus, mimóza, kiwi, špargľa, ale hlavne aromatické, ako tymian, valeriána a kocúrnik. Kocúrnik, nazývaný aj „mačacia tráva“ alebo „mačacia mäta“ (jeho vôňa pripomína mätu), obsahuje voňavú molekulu (nepetalaktón) podobnú LSD. Len čo sa k nemu mačka priblíži, dostane sa do extázy. Rastlinu očucháva, olizuje, ohryzuje, obtiera sa o ňu alebo sa s rozšírenými zrenicami váľa po zemi. Nakoniec sa olíže, aby sa upokojila. Buďme bez obáv – rastlina nemá žiadny neblahý účinok na zdravie nášho miláčika; mimochodom, niektoré mačky na ňu vôbec nereagujú.

- ◆ **Náhrada kocúrnika obyčajného** Zmes výhonkov mladých obilnín, ktoré u mačky pozitívne vplyvajú na trávenie i výmenu chlpov.
- **TYPICKÁ SITUÁCIA:** mačka žijúca v byte požíera mladé výhonky trávy v kvetináči.
- **ČO SI MYSLÍ MAČKA:** „*Super, malá interiérová záhradka!*“

Názor veterinára

Rastlina, ktorá sa v chovateľských potrebách predáva pod názvom kocúrnik obyčajný, je zväčša zmesou obilnín (jačmeňa, ovsu, pšenica a žita). Hoci táto zmes nemá na mačku žiadne opojné vlastnosti ako pravý kocúrnik obyčajný, väčšina mačiek ju obľubuje, najmä tie, ktoré nemajú voľný prístup do záhrady. Jej požíranie mačkám pomáha vylúčiť chuchvalce chlpov nahromadené v žalúdku. Navyše vláknina, ktorú zmes obsahuje,

pozitívne ovplyvňuje peristaltiku čriev, nemá však žiadny účinok na parazity v zažívacom ústrojenstve.

POZRI > BEZOÁR s. 22, KOCÚRNIK OBYČAJNÝ s. 111

KOTNOSŤ Obdobie, keď sa mláďatá vyvíjajú v matkinej maternici.

- **TYPICKÁ SITUÁCIA:** mačka so zagulateným bruchom neustále vyhladáva spoločnosť svojho pána.
- **ČO SI MYSLÍ MAČKA:** „Tvoja prítomnosť ma upokojuje.“

Názor veterinára

Kotnosť mačky trvá v priemere 63 dní. Šťastnú udalosť oznamuje niekoľko signálov:

- ✓ **Zmena správania:** mačka je pokojnejšia, nejaví záujem o svoje obvyklé hračky, občas dávi, viac času trávi jedením a spánkom. Je prítulnejšia, vyhladáva nežnosť a hladkanie. V dňoch pred okotením sa izoluje.
- ✓ **Zmena fyzického vzhľadu:** od 2. až 3. týždňa sú mliečne žľazy ružovejšie a výraznejšie, najmä u mačiek, ktoré ešte nemali mláďatá. Koncom 1. mesiaca sa brucho zagulatí. Tesne pred okotením je prírastok hmotnosti zhruba 1 kg.
- ✓ **Viditeľnosť plodov:** od 20. dňa možno ultrazvukom zistiť tep srdca, čo znamená životaschopnosť plodov. Medzi 24. a 30. dňom možno pohmatom brucha nahmatať plodové zárodky (s priemerom 2–3 cm). Okolo 40. dňa sú na röntgene viditeľné kostry mačiatok. Keď v posledných dvoch týždňoch položíme ruku na mačkinu brucho, pocítíme pohyby mláďat.

POZRI > PLOD s. 169, POHLADENIE s. 170,
KOTENIE s. 171

KRITICKÁ VZDIALENOSŤ A ÚTEKOVÁ VZDIALENOSŤ

Hranice, ktoré možno prekročiť len pod hrozbou odvetných opatrení.

- **TYPICKÁ SITUÁCIA:** mačka je zavretá v prepravke, prská, uši má stiahnuté dozadu, papuľku otvorenú a zrenice sa jej rozšíria, len čo zbadá veterinára, ktorý sa ju pokúša chytiť.
- **ČO SI MYSLÍ MAČKA:** „Keď sa priblížiš, uhryznem Ťa!“

Názor veterinára

Úteková (resp. bezpečná) vzdialenosť je vzdialenosť, pri prekročení ktorej mačka pocíti strach a reaguje útekou alebo vyhrážkami, aby jedinca, ktorého považuje za nebezpečného, udržala za touto hranicou. **Kritická** vzdialenosť je vzdialenosť, pri prekročení ktorej mačka neostáva iné – ak nemôže utiecť – ako prudko zaútočiť na votrelca, aby sa zachránila, alebo predstierať mŕtvu. To je aj prípad mačky zavretej v prepravke, ktorú sa pokúša chytiť veterinár, ktorého mačka nepozná. Ak sa mačka rozhodne pre útok, uhryznutie bude o to silnejšie, o čo väčší bude mačkin strach. Sila útoku totiž závisí od prekročenia vzdialenosti. Napr. v prítomnosti pána či inej známej osoby je pre mačku kritickú vzdialenosť nulová. K mačke sa možno ľahko priblížiť, pohľadiť ju a pochovať si ju v náručí. V prítomnosti neznámej osoby môže táto vzdialenosť dosiahnuť jeden meter, niekedy aj viac.

POZRI >

AGRESIA ZO STRACHU s. 14,
 DIŠTANČNÁ AGRESIA s. 210,
 OBDOBIE SOCIALIZÁCIE s. 160,
 STRACH s. 188,
 VETERINÁR s. 120

